ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร*

BEHAVIORAI LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS IN PRIVATE lSLAMIC SCHOOLS WITH LNTEGRATED GENERAL EDUCATION BANGKOK

กัสมา ฮานาฟี[1] และ สาลินี มีเจริญ[2]

Kusma Hanafee[1] and Salinee Mecharoen[2]

[1-2]มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

[1-2]Saint John's University, Thailand

Corresponding Author's Email: kussy305@gmail.com

วันที่รับบทความ : 8 มิถุนายน 2569; วันแก้ไขบทความ 23 มิถุนายน 2569; วันตอบรับบทความ : 25 มิถุนายน 2569

Received 8 June 2026; Revised 23 June 2026; Accepted 25 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 215 คน ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ชนิดมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์

Citation:

*กัสมา ฮานาฟี และ สาลินี มีเจริญ. (2569). ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(4), 35-52.

Kusma Hanafee and Salinee Mecharoen. (2026). Behaviorai Leadership Of Administrators In Private Lslamic Schools With Lntegrated General Education Bangkok. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(4), 35-52.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ครูที่มีเพศและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ (1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในทุกมิติของการบริหารงาน (2) มอบหมายงานให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และความถนัดของครู (3) เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการคิด วางแผน ตัดสินใจ และดำเนินงาน (4) กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จของงานอย่างชัดเจน (5) ส่งเสริมการนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางพัฒนา โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการปรับปรุงงาน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม

Abstract

This research aimed to: 1) study the level of behavioral leadership of school administrators; 2) compare the behavioral leadership of school administrators as perceived by teachers classified by gender, educational level, work experience, and school size; and 3) study the development guidelines for behavioral leadership of school administrators in Private Islamic Schools with Integrated General Education, Bangkok. This study employed a mixed-methods research design. The sample consisted of 215 teachers in Private Islamic Schools with Integrated General Education, Bangkok, Academic Year 2025. The research instruments were a questionnaire and semi-structured interview forms. The

statistics for the quantitative data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA, while content analysis was used for qualitative data.

The findings of the research revealed that

1) The overall level of behavioral leadership of school administrators was at a high level

2) teachers with different genders and work experiences showed no statistically significant differences in their opinions toward the behavioral leadership of school administrators, whereas teachers with different educational levels and those working in schools of different sizes showed statistically significant differences

3) the guidelines for developing behavioral leadership of school administrators included (1) promoting teacher participation in all aspects of school administration (2)assigning tasks in accordance with teachers' knowledge, abilities, and aptitudes (3) providing opportunities for teachers to think, plan, make decisions, and implement tasks independently (4) clearly defining directions, goals, and performance indicators and (5) encouraging the use of performance results to analyze problems, determine development approaches and use empirical data as a basis for improvement.

Keywords: Leadership Development, School Administrators, Behavioral Leadership

บทนำ

ในสภาพปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และการดำเนินชีวิต บทบาทของภาวะผู้นำไม่สามารถหยุดอยู่กับที่ หรือเพียงเพื่อทำหน้าที่ในการดูแลรักษาสภาพเดิมขององค์กรได้อีกต่อไป หากแต่ต้องเป็นผู้ที่กล้าคิด กล้าทำ และกล้านำพาองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและทันสมัย โดยเฉพาะในแวดวงการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคน และพัฒนาประเทศผู้นำจึงไม่ใช่เพียงผู้ที่มีตำแหน่งหรือ

อำนาจในการสั่งการ แต่ต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการมองการณ์ไกล สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม และสามารถกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรเกิดแรงจูงใจในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิผล ท่ามกลางความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความหลากหลายเหล่านี้ บทบาทของภาวะผู้นำทางการศึกษายิ่งต้องมีความสำคัญในการกำหนดทิศทางพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562) องค์กรระดับสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนผู้นำยุคใหม่เป็นหัวเรือใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการพัฒนาและการดำเนินงานขององค์กร ดังคำกล่าวที่ว่า “หากปราศจากภาวะผู้นำ องค์กรก็เสมือนเรือชูชีพที่อยู่ท่ามกลางทะเลบ้า โดยไม่มีไม้พาย เข็มทิศ แผนที่ และความหวัง” (Nanus, B., 1992) โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม (Behavioral Leadership) ที่เน้นพฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงออกในการบริหารงาน การบริหารคน และการบริหารองค์กรอย่างรอบด้าน ซึ่งพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกนั้น สื่อให้เห็นถึงความสามารถในการใช้อิทธิพล อำนาจ และจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือกลุ่มปฏิบัติงาน ทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร (นูรียะห์ หะแว, 2564) ในด้านคุณลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญในเรื่องการติดตาม การปฏิบัติงาน การประเมินผล การวางแผนการทำงาน การมอบหมายงาน การมีส่วนร่วม การพัฒนาตนเอง การกระจายอำนาจ มีความเสมอภาคทำงานเป็นทีมให้ขวัญกำลังใจนำเทคนิคมาใช้ในการบริหารและปฏิบัติงาน และทันต่อเหตุการณ์ตรงกับงานวิจัยของ (แสงสุริยา ศรีพูน, 2563) ที่ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำมาอธิบายภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 3 แบบ คือ 1) พฤติกรรมผู้นำแบบทำงานเป็นทีม 2) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงาน 3) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งคน ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวพบว่า 6 พฤติกรรมเชิงผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน เกิดความพึงพอใจในงานและเกิดกำลังใจในการทำงานร่วมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์ (อภิวัฒน์ วัชราพงษ์ และคณะ, 2560) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ เป็นสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม และควบคุมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและนโยบายของรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน,2564) มีการจัดการศึกษาทั้งระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยมีการบูรณาการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับหลักสูตรศาสนาอิสลาม ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับหลักความเชื่อ (อะกีดะฮ์) การปฏิบัติศาสนกิจ (อิบาดะฮ์) การดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา (มุอามาละฮ์) และจริยธรรม (อัคลาก) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ควบคู่คุณธรรมตามหลักอิสลาม (อะหมัด เจ๊ะสา, 2563) นอกจากการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ยังมีบทบาททางสังคมในฐานะศูนย์กลางของชุมชนมุสลิม เป็นสถานที่สืบทอดอัตลักษณ์ทางภาษา วัฒนธรรม และค่านิยมของชุมชน โดยเน้นการสร้างผู้เรียนที่มีศรัทธา มีคุณธรรม มีวินัย และสามารถดำรงชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างสันติ (มูฮัมหมัด สาและ, 2562) จากอดีตจนถึงปัจจุบัน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญมักมีรูปแบบการบริหารแบบครอบครัว มีการสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเครือญาติ ส่งผลให้การตัดสินใจ และการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเพียงบุคคลเดียว สถานการณ์ดังกล่าวอาจทำให้การบริหารขาดความหลากหลายของมุมมองและแนวคิด ส่งผลต่อความเชื่อมั่น ความร่วมมือของครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคุณภาพการจัดการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษา (สำนักจุฬาราชมนตรี, 2561)

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาในการวางแผนและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสม อันจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการศึกษาในบริบทของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

2. ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

4. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การออกแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ตามแนวคิดของ (Creswell, J. W., 2018)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

2.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2568 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวนทั้งสิ้น 465 คน จำนวน 11 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2568)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2568 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำหรับการคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้สูตรการคำนวณของ (Yamane, T., 1973) ด้วยความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้เท่ากับ ± 5% พบว่า ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 215 คน ในการเลือกตัวอย่าง (Sampling technique) ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) เกี่ยวกับการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนโดยสรุป ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบรายการ (Check Lists) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบทีม ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบทางสายกลาง ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต และด้านพฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย รวมจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ และแบบสอบถามดังกล่าวมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ ได้แก่ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย และ 1 น้อยที่สุด ตามการเสนอของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยการนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยกำหนดค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ถือว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้ หากข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ หรือตัดทิ้งได้ตามดุลยพินิจตามการเสนอของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

(2) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 มีจำนวน 40 รายการ และปรับปรุงแก้ไขภาษาตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การทดลองใช้ต่อไป

(3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับตัวอย่างครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตั้งแต่ .858 ขึ้นไปถือว่าเครื่องมือวิจัยมีค่าความเชื่อมั่นเหมาะสมสามารถนำไปศึกษาได้ตามข้อเสนอของ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2567) ปรากฏว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาคเท่ากับ .961 จึงถือได้ว่าสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลมีรายละเอียดและขั้นตอนโดยสรุป ดังนี้

(1) ขอหนังสือจากวิทยาลัยนวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัย และขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร ในการเก็บข้อมูลจากครู

(2) ยื่นหนังสือจากวิทยาลัยนวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร ด้วยตนเอง

(3) ดำเนินการส่งแบบสอบถามในรูปแบบ Google Forms ให้แก่ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร ผ่านช่องทางออนไลน์ และแจ้งให้ส่งแบบสอบถามคืนภายในเวลา 30 วัน หลังจากวันที่ส่งแบบสอบถาม

(4) ตรวจความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ จากนั้นบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหลักเกณฑ์สถิติประกอบการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล คือ การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อใช้ในการบรรยายข้อมูลหรือผลลัพธ์จากแบบสอบถามความคิดเห็น และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายโดยใช้สถิติ ดังนี้ (1) การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) (2) ค่าร้อยละ (Percentage) (3) ค่าเฉลี่ย (Mean) (4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (5) การทดสอบค่าที และ (6) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

3.1 ผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เป็น 2 กลุ่ม ตามแนวคิดของ (สุทธิพงศ์ เสมสูงเนิน, 2568) ได้แก่

(1) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	4 คน
(2) กลุ่มอาจารย์มหาวิทยาลัย	จำนวน	1 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	5 คน

3.2 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ที่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามแนวคิดของ (Saunders, M., et al., 2012) ดังต่อไปนี้

(1) มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 2 ปี การศึกษา

(2) มีประสบการณ์ในการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี การศึกษา

(3) มีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

(4) มีชั่วโมงการสอนประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา อย่างน้อย 3 หน่วยกิต

(5) มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ผศ.)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร

3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยการนำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยกำหนดค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ถือว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้ หากข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ หรือตัดทิ้งได้ตามดุลยพินิจตามการเสนอของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

(2) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ครบทุกรายการ และปรับปรุงแก้ไขภาษาตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเรียบร้อย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย แจ้งไปยังผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมชี้แจ้งรายละเอียดวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มีรายละเอียด ดังนี้ (1) การคัดเลือกผู้ที่จะสัมภาษณ์เชิงลึก (2) กำหนดนัดหมายการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (3) ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (4) วิเคราะห์ข้อมูล แปลผลข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (5) สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

1) ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร พบว่า

ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.01, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.34, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$= 4.30, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบทางสายกลาง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$= 4.28, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบทีม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.27 , S.D. = 0.78) ส่วนด้านที่มีข้อเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.86 , S.D. = 1.37)

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานของภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันและปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ขณะที่ครูที่มีเพศต่างกัน และมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร

(1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในทุกมิติของการบริหารงาน

(2) มอบหมายงานให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และความถนัดของครู

(3) เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการคิด วางแผน ตัดสินใจ และดำเนินงาน

(4) กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จของงานอย่างชัดเจน

(5) ส่งเสริมการนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางพัฒนา โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการปรับปรุงงาน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ ที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลสามารถนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานครสามารถแสดงพฤติกรรมผู้นำได้อย่างเหมาะสม ทั้งด้านการมุ่งงานและมุ่งความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ ศาสนา และการบริหารองค์กร จึงจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมผู้นำที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของครู ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปริยานุช มูลมั่ง, 2565) ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับมาก และมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

2.1 ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในเชิงวิชาชีพ เช่น การบริหารงาน การตัดสินใจ การสื่อสาร และการสร้างความสัมพันธ์ในองค์กร ซึ่งเป็นบทบาทที่ครูทุกคนรับรู้ร่วมกัน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะทางเพศของผู้รับรู้ ส่งผลให้ครูทั้งเพศชายและเพศหญิงมีมุมมองต่อพฤติกรรมผู้นำในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (บรรณสรณ์ นรดี, 2563) ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศของครู ไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อการรับรู้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากพฤติกรรมผู้นำเป็นสิ่งที่แสดงออกในระดับองค์กรและรับรู้ร่วมกัน

2.2 ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันบางด้าน ผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะด้านพฤติกรรมผู้นำแบบทีมและด้านพฤติกรรมผู้นำแบบทางสายกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผล ต่อกรอบความคิดและความคาดหวังของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มักมีความรู้ ความเข้าใจ และความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสูง ในขณะที่ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีอาจพิจารณาจากประสบการณ์การปฏิบัติงานจริงเป็นหลัก จึงทำให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (บรรณสรณ์ นรดี, 2563) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาของครูมีผลต่อการรับรู้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีความคาดหวังต่อบทบาทผู้นำที่ชัดเจนและซับซ้อนมากกว่า

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาใช้แนวทางการบริหารเดียวกันกับครูทุกกลุ่ม ทั้งครูใหม่หรือครูที่มีประสบการณ์สูง ทำให้ได้รับการปฏิบัติในลักษณะเดียวกันส่งผลให้เกิดการรับรู้ที่ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

(บรรณสรณ์ นรดี, 2563) ปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงานของครูไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อการรับรู้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับครูทุกคน

2.4 ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันบางด้าน ผลการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขนาดของสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อรูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันจะมีบริบทการบริหารงานโครงสร้างองค์กร จำนวนบุคลากร และภาระงานที่แตกต่างกัน เช่น สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนครูและบุคลากรมาก การบริหารงานจึงต้องอาศัยระบบ ระเบียบ และการสื่อสารที่เป็นทางการมากขึ้น ในขณะที่สถานศึกษาขนาดเล็กมีบุคลากรน้อย ผู้บริหารสามารถดูแลและมีปฏิสัมพันธ์กับครูได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึงมากกว่า สอดคล้องกับกับงานวิจัยของ (บรรณสรณ์ นรดี, 2563) บริบทของสถานศึกษา เช่น ขนาดขององค์กรและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ภาวะผู้นำของครู เนื่องจากมีผลต่อรูปแบบการบริหารและการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร

3.1 ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบทีม มุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในทุกมิติ ทั้งในด้านร่วมคิด วางแผน ตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน โดยผู้บริหารควรนำความคิดเห็นของครูมาขับเคลื่อนสู่แผนปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม มีการมอบหมายงานและติดตามผลอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการ PDCA และ PLC พร้อมทั้งใช้การประชุมสม่ำเสมอและการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มความรวดเร็วและถูกต้อง เพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

3.2 ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบทางสายกลาง จากการศึกษาพบว่า เป็นการบริหารที่สร้างความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพของงานและความพึงพอใจของบุคลากร โดยเริ่มจากการมอบหมายงานให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถและความถนัดของครู พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่และตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI) อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องพัฒนาระบบนิเทศและประเมินผลโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน ปรับบทบาทมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา

สนับสนุนทรัพยากร ดูแลสวัสดิการ และเสริมแรงเชิงบวกเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

3.3 ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า ให้ความสำคัญกับตัวบุคคลและความสุขในการทำงานของครูเป็นหลัก ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการคิดและดำเนินงานภายใต้เป้าหมายที่ชัดเจน แสดงความจริงใจในการรับฟังและเชื่อมั่นในศักยภาพของบุคลากร พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นมิตร มีการยกย่องชมเชยอย่างเหมาะสม และที่สำคัญคือต้องเข้าใจและใส่ใจในความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน (Work-Life Balance) เพื่อช่วยลดภาวะความเครียดอันเกิดจากภาระงานที่หลากหลาย

3.4 ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต จากการศึกษาพบว่า มุ่งเน้นการขับเคลื่อนผลลัพธ์และความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารต้องกำหนดทิศทางเป้าหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ชัดเจนเพื่อให้ทุกฝ่ายเดินหน้าไปในทิศทางเดียวกัน มีระบบการกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ นำข้อมูลเชิงประจักษ์และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการตัดสินใจ โดยมุ่งเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาคุณภาพงานอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านพฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย จากการศึกษาพบว่า เป็นการปรับบทบาทของผู้บริหารในยุคศตวรรษที่ 21 จากผู้ควบคุมสั่งการมาเป็นผู้สนับสนุนและผู้อำนวยความสะดวก โดยการวางระบบเชิงโครงสร้างที่เอื้อให้ครูสามารถขับเคลื่อนงานได้ด้วยตนเองภายใต้กรอบมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมการนำข้อมูลผลการดำเนินงานจริงมาวิเคราะห์ปัญหาและสะท้อนผลผ่านกระบวนการ PLC ขณะเดียวกันผู้บริหารจะทำหน้าที่คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือเมื่อจำเป็น และทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการแก้ไขความขัดแย้งภายในองค์กรอย่างเป็นธรรมและปราศจากอคติ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยครูที่มีระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนแนวทางพัฒนาคือการส่งเสริมการมีส่วนร่วม มอบหมายงานตามความถนัด และให้อิสระแก่ครูในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน โดยมี

ข้อเสนอแนะดังนี้ **1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** การนำผลการวิจัยไปปรับใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางสำคัญ 5 ประการ เริ่มจากด้านแบบทีม ต้องส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและใช้ระบบ PDCA กับ PLC ในการทำงาน ด้านทางสายกลาง ต้องกระจายอำนาจอย่างแท้จริงมอบงานตามความถนัด และกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน ด้านมุ่งความสัมพันธ์ ต้องให้อิสระครูในการตัดสินใจรับฟังด้วยความจริงใจ และสร้างสมดุลระหว่างงานกับความรู้สึก ด้านมุ่งผลผลิต ต้องตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนวางระบบติดตามงานที่โปร่งใส และใช้เทคโนโลยีลดภาระงาน และด้านตามสบาย ต้องนำข้อบกพร่องมาแก้ไขอย่างจริงจังตามข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมวางระบบให้ครูพึ่งพาตนเองได้โดยมีผู้บริหารคอยสนับสนุนและแก้ปัญหาอย่างเป็นธรรม **2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1 ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังสถานศึกษาที่มีสังกัดและบริบทที่แตกต่างกันเพื่อเปรียบเทียบผลและเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงทั่วไปของงานวิจัย 2.2 ควรศึกษาตัวแปลเพิ่มเติม เช่น แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ประสิทธิผลของสถานศึกษา หรือความพึงพอใจในการทำงาน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม ในมิติที่ลึกขึ้น 2.3 ควรพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบหรือโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ 2.4 ควรศึกษาปัจจัยเชิงบริบท เช่น วัฒนธรรมองค์กร ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ที่อาจส่งผลต่อรูปแบบภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม 2.5 ควรศึกษาวิจัยในลักษณะเชิงติดตาม เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2567) การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 20). นนทบุรี: เอส. อาร์. พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.

นูรียะห์ หะแว. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บรรณสรณ์ นรดี (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกเพชรดองกำเม็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 4(3), 305–317.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2562). ภาวะผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มูฮัมหมัด สาและ. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สุทธิพงศ์ เสมสูงเนิน. (2568). ทฤษฎีการกำหนดขนาดและคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา, 3(2), 112-123.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2564). รายงานประจำปี 2564. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2568). รายงานประจำปี 2568. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักจุฬาราชมนตรี. (2561). รายงานสถานภาพโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักจุฬาราชมนตรี.

แสงสุริยา ศรีพูน. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการโรงเรียน. วารสารวิจัยทางการศึกษา, 17(2), 112-124.

อภิวัฒน์ วัชราพงษ์ และคณะ. (2560). พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วารสารคณะครุศาสตร์, 9(2), 83-85.

อะหมัด เจ๊ะสา. (2563). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม. วารสารศึกษาศาสตร์, 12(1), 45-60.

Creswell, J. W. (2018). Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. (5th ed.). New York: Sage Publications.

Nanus, B. (1992). Visionary leadership: Creating a compelling sense of direction or your organization. San Francisco, C.A.: Jossey-Bass.

Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2012). Research Methods for Business Students. Pearson Education Ltd: Harlow.

Yamane, T. (1973). STATISTICS An Introductory Analysis. (3rd ed). New York: Harper & Row.